

การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในยุคดิจิทัล

โชติมา วัฒนะ¹

บทคัดย่อ

การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในยุคดิจิทัลที่มีเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตเป็นความท้าทายอย่างยิ่งต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ดังนั้นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในยุคดิจิทัลจะต้องดึงดูดความสนใจต่อกลุ่มเป้าหมาย มีเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้กลุ่มเป้าหมายรักการอ่านถึงขั้นพัฒนาเป็นนิสัยและเกิดเป็นวัฒนธรรมการอ่านในอนาคตได้ ซึ่งต้องเกิดความร่วมมือของทุกฝ่ายไม่ว่าจะภาครัฐหรือเอกชน รวมถึงครอบครัวที่เป็นจุดเริ่มต้นของการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้เด็ก

คำสำคัญ: การอ่าน, การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน, ยุคดิจิทัล

¹ อาจารย์ประจำ โปรแกรมสารสนเทศศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีเมล : chotimaw@g.swu.ac.th

Promotion Reading habits in Digital Era

Chotima Watana¹

Abstract

To promote the reading habit in the digital era where technology plays an important role in life is a great challenge for those involved in promoting the reading habit. Therefore, to promote the reading habit in the digital era must attract the attention to the target audience. There are various techniques and methods will help your prospects who love reading to the point of developing a habit and forming a reading culture in the future which requires cooperation of all parties, whether public or private including the family who is the starting point for encouraging children's reading habits

Keywords: Reading, Promotion Reading habits, Digital Era

¹ Lecturer, Information Studies Program, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University

Email : chotimaw@g.swu.ac.th

บทนำ

การอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการอ่านออกเขียนได้ ที่มีส่วนช่วยในการปฏิรูปการศึกษา และเป็นวิธีการหนึ่งในการแสวงหาความรู้ที่ช่วยพัฒนาตนเอง เพิ่มประสบการณ์ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน ทำให้เกิดเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม (Nyam & Akawe, 2015; Guldager, Krueger, & Taylor, 2016; Lanchwathanakorn, 2011) จากผลการศึกษาอัตราการรู้หนังสือและการอ่านของประชากรทั่วโลกโดยมหาวิทยาลัย Central Connecticut State in New Britain พบว่าประเทศในแถบนอร์ดิกคิด 1 ใน 5 ประเทศที่มีอัตราการรู้หนังสือและการอ่านมากที่สุดในโลก โดยอันดับ 1 เป็นของฟินแลนด์ ตามด้วยนอร์เวย์ ไอซ์แลนด์ เดนมาร์กและสวีเดนตามลำดับ ซึ่ง John W. Miller หัวหน้าทีมวิจัย เผยถึงปัจจัยที่สนับสนุนให้ประชากรในแถบประเทศนอร์ดิกอ่านออกเขียนได้มากกว่าประเทศอื่นนั้น เนื่องจากวัฒนธรรมของประเทศเหล่านี้ให้ความสำคัญกับการอ่าน ซึ่งมีสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของประชากร พัฒนาประเทศและก่อให้เกิดเป็นเศรษฐกิจฐานความรู้ (World's Most Literate Nations Ranked, 2016)

การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 และแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. 2560-2564 ระบุว่า การสร้างเสริมพฤติกรรมการอ่านของคนไทยในทุกช่วงวัย และการสร้างสภาพแวดล้อมโดยพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เข้าถึงได้ง่ายขึ้นนั้นเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคนและสังคมไทย (Ministry of Culture, 2017) อีกทั้งนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ระบุถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นเลิศด้านวิชาการนำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) 2) การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) 3) การรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) (Office of the Basic Education Commission, 2019)

นิสัยรักการอ่านเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกเฉพาะบุคคลที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และ เห็นการอ่านเป็นงานอดิเรก การที่จะส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่านเป็นการกระทำต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน พยายามพัฒนาตนเองจนกลายเป็นนิสัย (Chawalit, 2001) ซึ่งการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเป็นงานสำคัญที่ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งกลุ่มบุคคลในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู อาจารย์

บรรณารักษ์ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนรวมถึงผู้ปกครอง มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน (Chawalit, 2003; Gyr, 2006; Arayan, 2013)

ในประเทศไทยภาครัฐเห็นความสำคัญของการอ่านมาเป็นเวลานานและมีการส่งเสริมสนับสนุนมาโดยตลอดจนกลายเป็นวาระแห่งชาติในปี 2552 โดยกำหนดให้ปี 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่านของประเทศ ที่มุ่งเน้นการสร้างกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยตรง เพื่อกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังมีการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. 2560 – 2564 ที่ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ปลุกสร้างพฤติกรรมรักการอ่านที่เข้มแข็งให้กับคนทุกช่วงวัย 2) อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสื่อการอ่านของประชาชนทั้งในชุมชนเมืองและภูมิภาค 3) ยกระดับคุณภาพแหล่งเรียนรู้และสื่อการอ่านเพื่อการเรียนรู้ และ 4) สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน นอกจากการส่งเสริมการอ่านโดยอาศัยโรงเรียนภาครัฐยังขยายไปสู่การร่วมมือกับภาคเอกชน โดยภาครัฐและเอกชนได้ดำเนินการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในหลากหลายรูปแบบหลายกิจกรรม (Ngamwittayaphong, Pawinayothin, & Saechang, 2011)

จากผลสำรวจการอ่านปี 2561 พบว่ามีแนวโน้มการอ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้นจากปี 2558 จากจำนวน 40.2% เป็น 56.7% อีกทั้งมีการซื้อตัวเล่มหนังสือน้อยลงจากสถิติปี 2556 พบว่ามีจำนวน 34.2% และปี 2558 มีจำนวน 20.0% ซึ่งลดลงจำนวน 14.2 % และหันไปอ่านจาก Smart Phone, Tablet เพิ่มขึ้น รวมถึงการอ่านผ่านอินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ และเว็บไซต์ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น (National Statistical Office, 2015) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ UNESCO ที่สำรวจในประเทศกำลังพัฒนา 5 ประเทศว่า ประชาชนสนใจการอ่านจากโทรศัพท์มือถือเพิ่มขึ้น (UNESCO, 2014) และการอ่านไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่หนังสือทางกายภาพและสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ อีกต่อไป ยังมีการอ่านออนไลน์เพิ่มขึ้นโดย ทั้งนี้เนื่องจากที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตในทุกช่วง ทำให้พฤติกรรมกรอ่านเปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในยุคดิจิทัลจึงมีความสำคัญอย่างมาก (Naomi, Shirley, Cliff, & Anne, 2006) เนื่องจากการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเป็นการกระทำต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่านจนกลายเป็นนิสัย การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่มีความหลากหลายและความเหมาะสมกับสภาพสังคมและกลุ่มเป้าหมาย (Gyr, 2006) เป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งทุกฝ่ายมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมนิสัยรัก

การอ่าน (Ikonen, Innanen, & Tikkinen, 2015) อีกทั้งในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิต โรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองในการสอนเด็กให้รู้เท่าทันกับเทคโนโลยีสามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่านในสภาพแวดล้อมดิจิทัลอีกด้วย

1. นิสัยรักการอ่าน

การอ่านมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาโดยเฉพาะเด็กเล็กที่เป็นรากฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาการศึกษา การอ่านต้องอาศัยการทำงานของสมองที่จะทำให้เข้าใจ สามารถวิเคราะห์หาเหตุผลข้อเท็จจริง และเรียบเรียงจัดลำดับเนื้อหาของเรื่องได้ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาความเข้าใจในการอ่านและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะในด้านอื่น ๆ (Uzuegbu & Ibiyemi, 2013) ในอดีตมองว่าเด็กควรเริ่มเรียนรู้วิธีการอ่านก็ต่อเมื่อถึงวัยเข้าโรงเรียน และการฝึกให้เด็กอ่านถือเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมและสอนให้เด็กได้ฝึกอ่าน แต่ปัจจุบันมองว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่ต้องเริ่มให้เกิดพัฒนาการตั้งแต่เด็กอยู่ในครรภ์หรือวัยทารก หนังสือเป็นสิ่งที่กระตุ้นความสนใจที่ช่วยสร้างนิสัยรักการอ่านสำหรับเด็กเพื่อผลักดันสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการในอนาคต เด็กควรได้รับการปลูกฝังให้นิสัยรักการอ่านซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการอ่านต่อไป (Akindele, Nadia, 2012) ดังนั้นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านควรเริ่มตั้งแต่ผู้อ่านที่อายุน้อย เนื่องจากหากเริ่มต้นตั้งแต่วัยเด็กจะสามารถสร้างให้พวกเขาเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่าน ดังนั้นพ่อแม่หลายคนได้อ่านหนังสือ เล่านิทานให้ลูกฟังตั้งแต่ลูกยังอยู่ในท้องเรอียมา จนกระทั่งลูกสามารถอ่านได้ด้วยตัวเอง นั่นถือเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เด็กตั้งแต่เขาวัย (Tkpark, 2008 ; Fredrick, 2011)

การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านเป็นการทำให้การอ่านเป็นนิสัยในชีวิตประจำวัน โดยให้ความสำคัญกับการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน (Fredrick, 2011) ที่เป็นการอ่านเพื่อความสนุกสนาน ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอ่านมากกว่าทัศนคติที่ดีต่อการอ่านถึงสองเท่า (Clark & De Zoysa, 2011) ซึ่งครอบคลุมทรัพยากรหลากหลายประเภท โดยสามารถอ่านเพื่อประกอบการเรียนรู้เฉพาะเรื่องแต่หลัก ๆ คืออ่านแล้วได้ความเพลิดเพลิน หากบุคคลคิดเพียงว่าการอ่านเป็นเรื่องดีเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต แต่ไม่มีโอกาสได้อ่านเล่นหรืออ่านหนังสือที่ตนเองชอบอย่างเพลิดเพลินจนรับรู้ถึงความสุขในการอ่าน บุคคลนั้นจะไม่รักการอ่านหรือมีความสามารถในการอ่านที่สูงขึ้น (Boonaree, 2020) ซึ่ง

การอ่านเพื่อความเพลิดเพลินไม่ได้จำกัดแค่เพียงการอ่านแบบตีพิมพ์แต่รวมถึงการอ่านออนไลน์ทางเว็บไซต์หรือผ่านทาง e-reader (BBC, 2018) จากรายงานการวิจัยของสหรัฐพบว่าการอ่านเพื่อความเพลิดเพลินสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กมากกว่าสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว และยังมีอิทธิพลอย่างมากต่อความสามารถในการอ่าน (Anderson, Wilson & Fielding, 1988; Clark & Douglas, 2011) ทั้งนี้เนื่องจากสมองจะทำงานได้ดีเมื่อเราอยู่ในภาวะที่ผ่อนคลายและไม่เครียด การอ่านนิทาน การ์ตูน หรือหนังสือที่เพลิดเพลินชวนติดตามที่สามารถเลือกอ่านได้ (Ikonen, Innanen, & Tikkinen, 2015) นอกจากสร้างความบันเทิงให้กับผู้อ่าน แล้วยังเป็นตัวเชื่อมไปสู่การอ่านหนังสือแนวอื่น ๆ ในเวลาต่อไปด้วย (Save the Children, 2014 ; The creative for Reading culture promotion foundation, 2010)

การพัฒนานิสัยรักการอ่านจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่านและสร้างนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง (Ogugua, Emerole, Egwim, Anyanwu and Haco-Obasi, 2015) ซึ่งการพัฒนานิสัยรักการอ่านในโรงเรียนไม่ใช่หน้าที่ของครูเพียงฝ่ายเดียว แต่เป็นความร่วมมือของทุกคนในโรงเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในการพัฒนาให้เกิดนิสัยรักการอ่านให้โรงเรียนและทำให้เกิดเป็นวัฒนธรรมการอ่านที่ยั่งยืน (Paine, 2007) ดังนั้นการมีนิสัยรักการอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ (Loan, 2012) หากเด็กมีนิสัยรักการอ่านจะสามารถอ่านได้อย่างแตกฉาน คิดวิเคราะห์ได้ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในชั้นเรียนและสร้างนิสัยถาวรให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพราะความสามารถในการอ่านจะมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำไปสู่การขยายความรู้ตลอดชีวิต (Guldager, Krueger, & Taylor, 2016)

2. การอ่านในยุคดิจิทัล

สังคมที่ก้าวสู่สังคมดิจิทัลที่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้งานทำให้พฤติกรรมการอ่านจากรูปแบบสิ่งพิมพ์เปลี่ยนแปลงไป การอ่านในยุคดิจิทัลไม่จำเป็นต้องอ่านจากตัวเล่มเท่านั้น การเรียนรู้ผ่านช่องทางอื่น ๆ เป็นการอ่านอย่างหนึ่งที่ทำให้เราสามารถรู้สารสนเทศได้ สามารถอ่านเข้าใจแบบเดียวกับตัวเล่ม โดยการอ่านจากแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook), ทวิตเตอร์ (Twitter), ไลน์ (Line), อีบุ๊ก (E-book) อินเทอร์เน็ต ผ่านโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์แบบพกพา ล้วนเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ และสามารถสืบค้น ความรู้ด้านวิชาการ บันเทิง หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นช่องทางในการค้นหาความรู้ที่เป็นผลให้เด็กไทยอ่านหนังสือน้อยลงและหันมาศึกษาหาความรู้จากด้าน

อันมากขึ้น เพราะมีความสะดวกสบาย และประหยัดเวลา นอกจากนี้การที่เด็กไทยอ่านหนังสือน้อยลง ยังเป็นผลมาจากการที่ถูกสิ่งต่าง ๆ ที่น่าดึงดูดและน่าสนใจกว่า เช่น โลกอินเทอร์เน็ต ที่มีอิทธิพลต่อคน ในปัจจุบันมาก เนื่องจากการมีค่านิยมที่ผิด ๆ คือ การที่คิดว่าการอ่านหนังสือเป็นสิ่งที่ล้าสมัย รวมไปถึงการใช้เวลาว่างที่ไม่ถูกต้องในทุกๆวัน (Suwansaard, 2017 ; Burns, Monica, 2017; Allcott, Lisa. 2019) การอ่านในยุคดิจิทัลเป็นการอ่านที่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีเป็นสำคัญ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เป็นนวัตกรรมที่สามารถดึงดูดความสนใจผู้อ่านได้อย่างหลากหลาย สื่อมีความน่าสนใจมากกว่าตัวเล่ม ดังนั้นหากจะพัฒนาสังคมในยุค 4.0 ต้องเริ่มจากการรักการอ่านก่อน โดยต้องปฏิรูประบบการศึกษา โดยเฉพาะครูอาจารย์ควรส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน สอนวิชาภาษาและ วรรณกรรมไทยให้สนุกขึ้น ทุกวิชาควรเลิกการสอบแบบท่องจำตามคำบรรยาย ตำรา เพราะทำให้นักเรียนอ่านหนังสือหรือคำบรรยายเฉพาะตอนใกล้สอบเท่านั้น ยิ่งยุคนี้มีโทรศัพท์ที่ต่ออินเทอร์เน็ตได้ นักเรียนจึงชอบใช้เวลาคุยและคุยกับเพื่อนมากกว่าการอ่านหนังสือเข้าไปอีก (Chiangkun, 2017)

การเกิดของสื่อดิจิทัลและการเติบโตของการสารสนเทศดิจิทัลที่เพิ่มขึ้นมีผลกระทบต่อการอ่าน (Levy, 1997) ในต่างประเทศมีการวิจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแบบดิจิทัลซึ่งคนรุ่นใหม่สามารถเชื่อมต่อกับ ข้อมูลข่าวสารได้ทุกที่ทุกเวลาเพียงปลายนิ้วสัมผัส ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยตรงต่อพฤติกรรม การอ่านของมนุษย์ คนรุ่นใหม่จะเลือกอ่านเฉพาะสิ่งที่ต้องการจะนำไปใช้ประโยชน์ โดยมีเครื่องมือ ค้นหา (Search engine) ช่วยอำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลปรากฏอยู่ตรงหน้าในเวลาไม่กี่วินาที การอ่านผ่านทางหน้าจอจะเป็นการกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งความสนใจไปที่คำสำคัญ (Keyword) และไม่เป็นเส้นตรง (non-linear reading) นอกจากนี้การอ่านอย่างลึกซึ้งจะเกิดขึ้นน้อยลง และการจดจ่อกับเนื้อหาที่อ่านก็จะน้อยลงด้วย (Liu, Ziming, 2005)

ดังนั้นเพื่อให้การอ่านในยุคดิจิทัล มีประสิทธิภาพมีระดับการอ่านอย่างทั่วถึง สามารถสร้าง นิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กไทย โดยยึดหลัก ดังนี้ (Suwansaard, 2017)

1. การนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการแสวงหาความรู้ ศึกษาเรื่องที่สนใจ เช่น การอ่านหนังสือจากแอปพลิเคชัน การอ่านหนังสือประเภท E-book การอ่านจากสื่อออนไลน์ เป็นต้น
2. การมีวิจารณญาณในการเลือกใช้ มีทักษะการตัดสินใจในการค้นหรืออ่านข้อมูลหรือ สารสนเทศในสังคมออนไลน์ มีวิจารณญาณในการเลือกเพื่อตัดสินใจว่าจะใช้หรือไม่ใช้ข้อมูลหรือ

สารสนเทศนั้น เช่น แหล่งที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ โดยพิจารณาจากผู้แต่งหรือแหล่งสารสนเทศ เป็นต้น

3. การมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีหลากหลายมาสร้างสื่อต่าง ๆ การเสนอสิ่งที่ศึกษา หรือ การถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถจดจำได้ดี เช่น การสร้างนวัตกรรมจากองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอ่าน นำมาสร้างเป็นนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านในอนาคต หรือการทำ อินโฟกราฟิกส์ (Infographics) เป็นต้น

3. การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในยุคดิจิทัล

ประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านออกเขียนได้ในระหว่างปี 2556-2558 และ 2561 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านออกเขียนได้ลดลง จาก 94.1 ในปี 2556 เป็น 93.9 ในปี 2561 (National Statistical Office, 2018) อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน จากอัตราการอ่านออกเขียนได้ (Literacy rate) ขององค์การยูเนสโกประเทศไทยมีอัตราการอ่านออกเขียนได้ค่อนข้างต่ำและพบว่าคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ จากผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำในทุกกลุ่มสาระ และผลคะแนนจากการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) อยู่ในระดับต่ำกว่าอีกหลายประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน ปัญหาเหล่านี้เกิดจากข้อจำกัดเรื่องหลักสูตรและระบบการเรียนการสอน ที่เน้นการสอนเนื้อหาสาระและความจำมากกว่าการพัฒนาทักษะและสมรรถนะ ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ แผนการศึกษาจึงมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ซึ่งหนึ่งในนั้นคือทักษะการอ่านออก เขียนได้ (Office of the Education Council, 2017) ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องพัฒนาด้านการศึกษา โดยเฉพาะทักษะทางภาษาและการอ่านเพื่อสร้างการเรียนรู้ของคนไทยอย่างเร่งด่วน ซึ่งในประเทศไทยมีหน่วยงานหลักในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ได้แก่ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย ด้วยการจัดทำคู่มือการดำเนินงานกิจกรรมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน และแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

นิสัยรักการอ่านเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Makenzi, 2004) ที่มีความสำคัญเนื่องจากเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาสังคมยุคใหม่ (Wawire, 2007) ในการสร้างนิสัยรักการอ่าน อันดับแรกคือ สภาพแวดล้อมในการอ่านด้านความพร้อมของหนังสือและการสร้างรูปแบบของการอ่านอย่าง

เป็นประจำ ซึ่งวิธีการสร้างนิสัยรักการอ่านที่ดีที่สุดเกี่ยวข้องกับการวางแผนกลยุทธ์เพื่อกระตุ้นให้เด็กต้องการอ่านก่อนที่จะพยายามสอนให้เขาอ่านและการส่งเสริมสภาพแวดล้อมให้น่าอ่าน (Nalusiba, 2010; Loh, Ellis, Paculdar, and Wan, 2017) โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ที่ชักจูงให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นอยากอ่านจนเกิดเป็นนิสัยรักการอ่าน และนิสัยรักการอ่านดังกล่าวจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างกว้างขวางอันจะส่งผลต่อการประสบความสำเร็จ ในการดำรงชีวิตของบุคคลนั้นๆ (Busayo, 2011) ซึ่งกิจกรรมต่างๆ อาจจะประกอบไปด้วย การเล่านิทาน การเล่าเรื่องหนังสือ การวิจารณ์หนังสือ การจัดนิทรรศการ การแสดง การเล่นเกม การวาดภาพหรือระบายสี ที่มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ โดยกิจกรรมเหล่านี้จะต้องสอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ เพศ วัย อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาของแต่ละคน ซึ่งนิสัยรักการอ่านนั้นมิได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ จำเป็นต้องอาศัยการปลูกฝัง การกระตุ้นและการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง (Rattanaphan, Sidadet, & chimplee, 2015; Ogbonna and Obiozor, 2009; Oji and Habibu, 2011)

การสร้างนิสัยรักการอ่านควรสร้างตั้งแต่วัยเด็กเพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้จากการอ่าน หนังสือ พ่อแม่เป็นแบบอย่างของการอ่านที่ดีที่สุด ครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่เติบโตมามีความสำคัญ ในการสร้างนิสัยของเด็ก (Scales & Rhee, 2001) การเล่านิทานให้ลูกฟังจะเกิดการซึมซับการรับรู้จากการอ่านได้ แรงจูงใจหรือสิ่งเร้าที่สามารถดึงดูดใจให้เด็กไทยรักการอ่าน สื่อหรือรูปแบบการนำเสนอของหนังสือ หรือแม้กระทั่งสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ก็เป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กไทยมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น โดยอาศัยกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านทั้งโดยตรงและทางอ้อมที่หลากหลาย สามารถเชื่อมโยงการอ่านเข้าไปกับกิจกรรมได้อย่างดี มีทรัพยากรที่เพียงพอ มีคุณภาพ ที่ใช้ในกิจกรรมการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาให้เกิดเป็นนิสัยรักการอ่าน (Ngamwitthayaphong, Pawinayothin, & Saechang, 2011; Tella & Akande, 2007) ดังนั้นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในยุคดิจิทัลจึงดำเนินการได้หลายแนวทางตั้งแต่การผลิตสื่อการอ่านที่ดีมีคุณภาพ แหล่งบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้เข้าถึงง่าย และเพียงพอ การจัดระบบการศึกษาที่ส่งเสริมการแสวงหาความรู้และการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการตาม เพศ วัย และระดับการศึกษาของบุคคลผู้เป็นกลุ่มเป้าหมาย

3.1 องค์ประกอบของการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในยุคดิจิทัล

จากการศึกษาพบว่าการสร้างนิสัยรักการอ่านที่ประสบความสำเร็จประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้ (Margaret & Shannon, 2019; Loh, Ellis, Paculdar, and Wan, 2017; Jegbefume, Yaji & Dala, 2017)

3.1.1 งบประมาณและทรัพยากรสารสนเทศที่มีความหลากหลาย งบประมาณเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน เนื่องจากงบประมาณเป็นตัวขับเคลื่อนให้สามารถจัดหาทรัพยากรที่มีความหลากหลายเหมาะสมต่อวัยผู้เรียน รวมทั้งสามารถปรับปรุงห้องสมุดให้ดึงดูดผู้เรียนเข้ามา ในส่วนของทรัพยากรสารสนเทศต้องเพียงพอและเหมาะสม หากโรงเรียนมีทรัพยากรสารสนเทศที่หลากหลายจะเป็นการเพิ่มทางเลือกให้ผู้เรียนสามารถเลือกอ่านในสิ่งที่ตนเองสนใจ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดการอ่านอย่างต่อเนื่องและเกิดเป็นนิสัยรักการอ่านได้

3.1.2 กิจกรรมที่กระตุ้นผู้อ่าน ห้องสมุดเป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมการอ่านและการเรียนรู้ ห้องสมุดควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียน เช่น สัปดาห์หนังสือ การจัดนิทรรศการและการเล่าเรื่องหนังสือออนไลน์ การใช้โซเชียลมีเดียต่าง ๆ ในการแนะนำหนังสือ การบรรยายหรือการจัดแสดงดนตรีในห้องสมุดเมื่อมีเทศกาลหรือเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ หรือการที่ครูทำห้องสมุดให้เป็นที่จัดการเรียนการสอน เช่น การอ่านบทกวี หรือวิชาประวัติศาสตร์ ที่นำหนังสือภายในห้องสมุดมาประกอบทำให้ห้องสมุดกลายเป็นสถานที่ที่นำตื่นเต้นสำหรับครูที่จะลองบทเรียนและการสอนที่แตกต่างและกลายเป็นสิ่งที่ตื่นเต้นสำหรับตัวผู้เรียน

3.1.3 การออกแบบพื้นที่สำหรับการอ่าน ห้องสมุดควรเป็นสถานที่ที่ทันสมัย น่าสนใจ น่านั่ง โดยการมีเฟอร์นิเจอร์ที่แตกต่างกันสำหรับผู้เรียนที่แตกต่างกันเพื่อดึงดูดนักเรียน แสงไฟที่นุ่มนวล ดนตรีเบา ๆ และการบำบัดด้วยกลิ่นหอมช่วยสร้างบรรยากาศที่สงบและผ่อนคลายในห้องสมุด

3.1.4 การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการอ่าน การสร้างสภาพแวดล้อมภายในโดยมีผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ปฏิบัติงานและนักเรียน (Francois, 2015; Tirozzi, 2001) ซึ่งผู้บริหารเป็นศูนย์กลางให้เกิดนิสัยรักการอ่านในโรงเรียน สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับครูและนักเรียน ผู้บริหารที่มีความกระตือรือร้นและเป็นนักอ่านตัวยงจะสามารถส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน โดยการแนะนำหนังสือไปยังครูหรือนักเรียนเพื่อกระตุ้นให้พวกเขาอ่านเพื่อเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาหรือเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในชีวิตในการเรียนและทำงาน

3.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในยุคดิจิทัล

จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่มีผลต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในยุคดิจิทัล ได้แก่

(Bunyakan, 2014; TKpark, 2017)

3.2.1 สภาพสังคม สภาพแวดล้อมรอบตัวในปัจจุบันมีเรื่องของเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องมากขึ้น เช่น เกมส์ อินเทอร์เน็ต การแพทย์ เป็นต้น

3.2.2 ไม่ได้รับการปลูกฝังให้มีความสุขกับการอ่านตั้งแต่วัยเยาว์จากต้นแบบแบบอย่างที่ดีในการอ่าน

3.2.3 ไม่ชอบอ่านหนังสือเพราะอ่านแล้วรู้สึกเบื่อ ไม่สนุก ง่วงนอน และชอบฟังหรือชอบดูมากกว่าอ่าน

3.2.4 ไม่เห็นถึงประโยชน์หรือความสำคัญของการอ่าน

3.2.5 หนังสือส่วนมากมีราคาแพง เนื้อหาไม่น่าสนใจ รูปเล่ม ไม่สวยงามหรือดึงดูดใจให้ซื้อ

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยหลักที่มีผลกระทบต่อนิสัยรักการอ่าน หนังสือสรุปได้ดังนี้ 1) นโยบายภาครัฐ 2) ความร่วมมือขององค์กรหรือหน่วยต่าง ๆ ในสังคม 3) ต้นแบบของผู้มีนิสัยรักการอ่าน (เพื่อการประชาสัมพันธ์และการรณรงค์) 4) พ่อ-แม่ และผู้ปกครอง 5) ครู-อาจารย์ 6) บรรยากาศของสังคมแห่งการอ่านและการเรียนรู้ 7) หนังสือ ซึ่งหมายถึงตัวหนังสือเองที่น่าสนใจ และสามารถเป็นเจ้าของ หรือเข้าถึงได้ การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของประชาชนเป็นวาระแห่งชาติ (TKpark, 2008) และ Mueangcharoen, Chuenwattana & Warisaat (2011) กล่าวถึงปัจจัยหลักสำคัญ 3 ประการ ที่ส่งผลต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน คือ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวนักเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว และปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านในโรงเรียน

3.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในยุคดิจิทัล

การจะส่งเสริมนิสัยรักการอ่านต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จากการศึกษาพบว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่านในยุคดิจิทัลประกอบไปด้วย (Office of the Basic Education Commission, 2018; Fredrick, 2011; Martins & Marques, 2010; Nyam & Akawe, 2015)

3.3.1 โรงเรียน โดยผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี แนะนำหนังสือใหม่ๆ จัดกิจกรรมเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง รวมทั้งจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เหมาะสมตามวัยให้บริการอย่างหลากหลาย ครูบรรณารักษ์ต้องผ่านการฝึกอบรมและมีคุณวุฒิที่เหมาะสม

3.3.2 ชุมชน มีบทบาทในการช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่านได้ด้วยการให้บริการต่าง ๆ สนับสนุนแหล่งความรู้ชุมชน ภูมิปัญญา ท้องถิ่น องค์ความรู้ให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมให้เด็กเกิด การอ่านได้สม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดชีวิต

3.3.3 ครอบครัว การปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านโดยการอ่านหนังสือให้ลูกฟัง สนับสนุนให้ลูกอ่านหนังสือในเวลาว่าง เป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน โดยเฉพาะผู้ปกครองที่แนะนำ หนังสือและชวนให้ลูกก่อนวัยเรียนอ่านหนังสือในชีวิตประจำวันจะทำให้ลูกมีความรู้ที่มากขึ้นและเป็น การเตรียมความพร้อมในการเข้าโรงเรียน โดยผู้ปกครองเปรียบเสมือนครูคนแรกที่ต้องทำให้ได้รับความรู้ ผ่านการอ่าน ดังนั้นหากพ่อแม่ให้ลูก สนใจในการอ่านจะทำให้ลูกกระตือรือร้นที่จะสำรวจสิ่งที่เขียนไว้ ในหนังสือเมื่อพวกเขาโตขึ้น เป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ จาก สถานการณ์และประสบการณ์

3.3.4 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้กำหนดนโยบาย เป็นผู้ประสานแหล่งการ เรียนรู้ องค์ความรู้ที่มีในชุมชนท้องถิ่น เป็นพี่เลี้ยง สนับสนุน ช่วยแก้ปัญหาให้โรงเรียนสามารถพัฒนา นิสัยรักการอ่านให้บรรลุเป้าหมาย ไปสู่ความสำเร็จตามนโยบายที่วางไว้

บทสรุป

พฤติกรรมกรรมการอ่านที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านต้องปรับเปลี่ยน โดยการ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยหรือสื่อสารสนเทศรูปแบบต่าง ๆ เข้ามาใช้เพื่อดึงดูดความสนใจ เช่น การ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านผ่านรูปแบบออนไลน์ หรือการใช้สื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการส่งเสริมนิสัย รักการอ่าน รวมถึงการจัดทำสื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่หลากหลายที่สามารถเข้าถึงผ่านสมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ต ซึ่งจะเป็นสร้างสภาพแวดล้อมให้รู้จักอ่านโดยเฉพาะวัยเด็กที่เป็นช่วงวัย สำคัญที่สามารถซึมซับและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งถ้าได้รับการส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นเป็นประจำและสม่ำเสมอด้วยแล้ว เด็กก็จะเกิดความคุ้นเคยและเคยชินกับการอ่าน หนังสือ จนพัฒนาเป็นนิสัยรักการอ่านโดยไม่รู้ตัวในสภาพแวดล้อมดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- Anderson, Wilson, & Fielding. (1988). Growth in Reading and How Children Spend Their Time outside of School. *Reading Research Quarterly*, 23(3), 285-303.
- Akindele, Nadia. (2012). Reading Culture, Parental Involvement and Children's Development in Formative Years: The Covenant University Experience. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*. 805.
- Allcott, Lisa. (2019). *Reading on-screen vs reading in print: What's the difference for learning?* Retrieved 18 April 2021, from <https://natlib.govt.nz/blog/posts/reading-on-screen-vs-reading-in-print-whats-the-difference-for-learning>
- Arayan, C. (2013). *Reading promotion activities management of school librarians in Pathumthani province*. Thesis, M.Ed. in Education Management. Dhurakij Pundit University, Thailand. (In Thai)
- BBC. (2018). *Reading for pleasure: A tutor's guide on ways to encourage learners to read for pleasure*. Retrieved 18 April 2021, from <http://www.bbc.co.uk/skillswise/tutors/using-skillswise-as-a-tutor/reading-for-pleasure>
- Boonaree, C. (2020). Reading for pleasure in Thai society. *Journal of Information Science*. 38,(4), 82-107. (In Thai)
- Bunyakarn, C. (2014). *Psychology of reading*. Bangkok: Suwiriyan. (In Thai)
- Burns, Monica. (2017). *5 Books to Inspire Digital Reading Responses*. Retrieved 20 April 2021, from <https://classtechtips.com/2017/01/27/5-books-to-inspire-digital-reading-responses/>
- Busayo, I.O. (2011). The school library as a foundational step to children's effective reading habits. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*. 665.
- Chawalit, M. (2001). *Reading promotion guidelines*. Bangkok: BanKit. (In Thai)
- . (2003). *Reading promotion activities*. Bangkok: Khuru Sapha Lat Phrao. (In Thai)
- Chiangkum, W. (2017). *Thailand 4.0 is possible, Thai people must love to read first*,

Retrieved 25 April 2021, from <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/639944>.

(In Thai)

- Clark, C., & De Zoysa, S. (2011). *Mapping the interrelationships of reading enjoyment, attitudes, behaviour and attainment: An exploratory investigation*. London, England: National Literacy Trust.
- Clark, C., & Douglas, J. (2011). *Young people's reading and writing an in-depth study focusing on enjoyment, behavior, attitudes and attainment*. London, England: National Literacy Trust.
- Francois C. (2015). An urban school shapes young adolescents' motivation to read. *Voices from the middle*, 23(1), 68-72.
- Fredrick, W. O. (2011). Reading culture, cultivation and its promotion among pupils: a Kenyan perspective. *International Research Journal of Library, Information and Archival Studies*, 1(1), 1-5.
- Guldager, N.N., Krueger, K.S., & Taylor, J.B. (2016). Reading Promotion Events Recommended for Elementary Students. *Teacher Librarian: The Journal for School Library Professionals*, 43(5), 13-19.
- Gyr, Peter. (2006). School Libraries and Reading Promotion. Retrieved 2 April 2021, from <http://www.ibby.org/awards-activities/activities/ibby-yamada-fund/ibby-yamada-2006-rwanda/school-libraries-and-reading-promotion/>
- Ikonen, K., Innanen, K., & Tikkinen, S. (2015). *THE JOY OF READING HANDBOOK*. Erweko Oy, Oulu: University of Oulu.
- Jegbefume, C. M., Yaji, G. S., & Dala, H. S. (2017). Improved reading culture: A panacea for sustainable national development [Electronic version]. *International Journal of Applied Technologies in Library and Information Management*, 3(1), 66-73.
- Lanchwathanakorn, C. (2011). *Development of a scaffolded reading instructional system using mindtool with evidence-based intervention to enhance critical reading and critical thinking*

skills of sixth grade students with reading difficulties. Doctoral Dissertation, Ph.D. in Educational Technology and Communications, Chulalongkorn University, Thailand.
(In Thai)

- Levy, D.M. (1997), I read the news today, oh boy: reading and attention in digital libraries, *Proceedings of the 2nd ACM International Conference on Digital Libraries*, Philadelphia, PA, 202-11.
- Liu, Ziming. (2005). Reading behavior in the digital environment: Changes in reading behavior over the past ten years. *Journal of Documentation*, 61(6), 700-712.
<https://doi.org/10.1108/00220410510632040>
- Loan, F.A. (2012). Reading habits of rural and urban college students in the 21st century. *Library Philosophy and Practice*, 586, 1-10.
- Loh, C. E., Ellis, M., Paculdar, A. A., & Wan, Z. H. (2017). Building a successful reading culture through the school library: A case study of a Singapore secondary school. *IFLA Journal*, 43(4), 335-347.
- Makenzi, M. (2004). Reaching out to the less advantaged: reading tents in Kenya. World library and information congress: 70th IFLA General Council,. Retrieved 2 April 2021, from <http://www.ifla.org/iv/ifla70/prog04.html>.
- Margaret Kristin Merga & Shannon Mason. (2019). Building a school reading culture: Teacher librarians' perceptions of enabling and constraining factors. *Australian Journal of Education*. 63(2). 173-189.
- Martins, Ana Bela, Marques, Alexandra. (2010). Promoting a reading culture in school community: how to engage reading activities cross curricula, directors, teachers, students, parents, administrative services, local authorities, public libraries and other partners - Relating a project[J]. *International Association of School Librarianship*. Selected Papers from the ... Annual Conference.
- Ministry of Culture. (2017). *Master Plan to Promote Reading Culture to the Thai Learning*

Society 2017-2521. Bangkok: Ministry of Culture. (In Thai)

Mueangcharoen, T., Chuenwatthana, C., & Warisaat, A. (2011, July-December). Factors Contributing to the Development of Reading Habits of the Students in Bangkok Patana School. *Journal of Library and Information Science Srinakharinwirot University*. 4(2). 15-28. (In Thai)

Nalusiba, P. (2010). *Strategies for the development of reading culture in Uganda primary schools: case studies of four selected universal primary education schools in Kampala district*. A dissertation submitted in partial fulfillment of the requirements of the award of the degree of Master of Science in information Science of Makerere University.

Naomi Dungworth, Shirley Grimshaw, Cliff Mcknight, & Anne Morris. (2006). Reading for pleasure?: A summary of the findings from a survey of the reading habits of year 5 pupils. *Journal New Review of Children's Literature and Librarianship*, 10(2), 169-188.

National Statistical Office. (2018). Survey of the reading of Thailand 2018. Retrieved 1 April 2021, from <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/%E0%B8%AA%E0%B8%B3%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%88/%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%A1/%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%82%E0%B8%B2%E0%B8%AB%E0%B8%8D%E0%B8%B4%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%A2.aspx>. (In Thai)

-----, 2015. Reading statistics of Thai people in 2015. Retrieved 1 April 2021, from https://www.tkpark.or.th/tha/articles_detail/260/%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%AD%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2-%E0%B8%9E-%E0%B8%A8-2558. (In Thai)

- Ngamwitthayaphong, O., Pawinayothin, K., & Saechang, K. (2011). *Contributing factors and An obstacle to reading culture enhancement: a case study of a reading culture promotion program*. study report. Bangkok: Thaihealthcenter. (In Thai)
- Nyam & Akawe. (2015). The Role Of School Libraries In Promoting Reading Habit Among Post-primary School Students: A Case Study Of Vaatia College, Makurdi. *Researchjournali's Journal Of Education*, 3(10), 1-11.
- Office of the Basic Education Commission. (2019). *Guide for the implementation of Reading Habits Project and Library Development Fiscal Year 2018*. Bangkok: Office of the Basic Education Commission. (In Thai)
- Office of the Education Council. (2017). National Education Plan 2017 – 2036.
Retrieved 1 April 2021, from <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1540>.
(In Thai)
- Ogbonna, A.U. & Obiozor, R.N. (2009). Strategies for improving reading culture in children in Anambra State. *Journal of the Nigerian Library Association Anambra State Chapter*, 3, 24-33.
- Ogugua, J. C., Emerole, N., Egwim, F.O., Anyanwu, A. I. and Haco-Obasi, F. (2015). *Developing a Reading Culture in Nigerian Society: Issues and Remedies*. Retrieved 8 April 2021, from <https://www.transcampus.org/JORINDV13Jun2015/Jorind%20Vol13%20No1%20Jun%20Chapter8.pdf>
- Oji, S.E. & Habibu, I. (2011). The role of school and public libraries in promoting reading habit among children and adolescents in Nigeria. *Journal of Information and Knowledge Management (online)*, 1(4), 33-40.
- Paine, S. (2007). *Building a strong reading culture: What you can do*. Retrieved 8 April 2021, from <http://www2.ed.gov/programs/readingfirst/support/culturebrief-lowres.pdf>
- Rattanaphan, A., Sidadet, R. & chimplee, D. (2015). Development Guidelines for Reading Activity Promotion for the Kindergarten: Case Study of Satit School (Under the Partnership

- Between Kamphaeng Phet Primary Education Service Office Area 1 and Kamphaeng Phet Rajabhat University. *PULINET Journal*, 2(3), 9-19. (In Thai)
- Save the Children. (2014). Read On. Get On. Every child in the UK reading well by 11. Retrieved 2 April 2021, from <http://www.savethechildren.org.uk/reading#sthash.114oUyac.dpuf>
- Scales & Rhee. (2001). Adult reading habits and patterns. *Reading Psychology*, 22(3), 175–203. <https://doi.org/10.1080/027027101753170610>.
- Suwansaard, P. (2017). Thailand 4.0: Promotional approach of Thai Youths in More Reading. *Inthaninthaksin Journal*, 12(3), 187-209. (In Thai)
- Tella, A., & Akande, S. (2007). Children's reading habits and availability of books in Botswana primary schools: Implications for achieving quality education. *The Reading Matrix*, 7(2). Retrieved 1 April 2021, from <http://www.readingmatrix.com/article/adeyinka/article/pdf>.
- The creative for Reading culture promotion foundation. (2010). *Read for enjoyment The culmination of brain development*. Retrieved 16 April 2021, from <http://www.happyreading.in.th/article/detail.php?id=63>. (In Thai)
- Tirozzi, G. N. (2001). The artistry of leadership: The evolving role of the secondary school principal. *Phi Delta Kappan*, 82(6), 434–439.
- TK Park. 2017. *Attitude and reading behavior of Thai people*. Retrieved 22 April 2021, from <https://www.tkpark.or.th/>. (In Thai)
- (2008). *Research Project for Attitude and Reading Behavior of Thai People*. Bangkok: Tkpark. (In Thai)
- UNESCO. (2014). New UNESCO Report: Reading in the Mobile Era. Retrieved 15 April 2021, from http://www.unesco.org/new/en/media-services/single-view/news/new_unesco_report_reading_in_the_mobile_era/
- Uzuegbu, C., & Ibiyemi, O. (2013). Item community high school library: a reflection of school libraries in Nigeria. Paper1057. *Library philosophy and practice*, 1057, 1-15.
- Wawire, F. (2007). *Cultivation and promotion of a reading culture in urban areas: a case study*

of schools in Eldoret Municipality, (unpublished) Thesis (M Phil), Moi University Eldoret.

World's Most Literate Nations Ranked. (2016). World's Most Literate Nations Ranked.

Retrieved 15 April 2021, from <http://webcapp.ccsu.edu/?news=1767&data>